

**Відповіді на завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з
правознавства 2026-2027 н.р.
9 клас (всього балів : 90)**

I.Ключі до тестів

1) А	11) Г
2) Г	12) В
3) В	13) В
4) Б	14) В
5) А	15) В
6) В	16) А
7) Б	17) В
8) Б	18) Б
9) Г	19) А
10) Б	20) А

II. Знайдіть відповідність у таблиці. За кожну правильно визначену пару 1 бал. Загалом 4 бали за кожну відповідність, 16 балів за завдання.

- 1.Відповідь А–5, Б–3, В–1, Г–4.
2. Відповідь А -2, Б-3,В-1,Г-4
3. Відповідь: А–2, Б–3, В–1, Г–5
4. Відповідь: А–5, Б–2, В–4, Г–1.

III.Дайте визначення юридичних термінів (3 бали), складіть і запишіть як приклад речення з використанням цього терміну (2 бали). (Загалом по 5 балів за повну відповідь, всього 20 балів):

Державна влада - це особливий вид публічної влади, який здійснюється спеціальним апаратом управління та примусу, поширюється на всю територію країни та її населення, а також спирається на загальнообов'язковість своїх рішень (законів) і легітимний державний примус.

Приклад:

Державна влада в Україні поділяється на законодавчу, виконавчу та судову.

Підзаконний нормативно-правовий акт — це офіційний письмовий документ, прийнятий компетентним органом державної влади або місцевого самоврядування на підставі та на виконання закону, який не може суперечити закону.

Приклад:

Постанова Кабінету Міністрів України є підзаконним нормативно-правовим актом.

Місцеве самоврядування — це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України.

Приклад:

Міська рада ухвалила рішення про благоустрій парку, реалізуючи повноваження місцевого самоврядування.

Суверенітет — це верховенство державної влади всередині країни та її незалежність і рівноправність у міжнародних відносинах.

Приклад:

Однією з основних ознак держави є її суверенітет, який забезпечує незалежність у зовнішній політиці.

IV. Проаналізуйте опис держави та визначте її форму. Всього 10 балів.

Відповідь:

- форма правління: республіка;
- державний устрій: унітарна держава;
- політичний режим: тоталітарний.

Ознаки:

- одна правляча партія;
- відсутність політичного плюралізму;
- контроль над ЗМІ;

- контроль над громадським життям;
- формальний характер виборів.

V. Проаналізуйте ситуації. Дайте відповідь на поставлені питання. Загалом 12 балів за кожну ситуацію, 24 бали за завдання.

Ситуація 1. Відповідь

1. Яке право реалізує блогер?

Право на свободу думки і слова, вільне вираження поглядів та право на поширення інформації (ст. 34 Конституції України).

2. Які права могли бути порушені?

право на повагу до приватного та сімейного життя;

право на захист персональних даних;

право на честь, гідність і ділову репутацію;

право на безпеку особи та членів її сім'ї.

3. Який конституційний принцип слід застосувати?

Принцип балансу прав і свобод людини (принцип пропорційності), згідно з яким реалізація одного права не повинна безпідставно порушувати права інших осіб.

4. Чи є свобода слова абсолютним правом?

Ні. Свобода слова може бути обмежена законом для захисту прав і свобод інших осіб, національної безпеки, громадського порядку та приватного життя людини.

5. Яке значення має оприлюднення даних дітей?

Діти користуються підвищеним рівнем правового захисту. Оприлюднення відомостей про місце їх навчання, проживання або інші персональні дані може створювати загрозу їхній безпеці та порушувати право на приватне життя.

Висновок

Свобода слова не є абсолютною. Блогер має право поширювати інформацію, але це право обмежується необхідністю поважати приватне життя, честь, гідність і персональні дані інших осіб. Якщо оприлюднення персональних даних не було суспільно необхідним або здійснювалося без законних підстав, такі дії можуть бути визнані неправомірними.

Ситуація 2. Відповідь

1. Які права дитини порушуються?

- право на повагу до честі та гідності;
- право на безпечне освітнє середовище;
- право на захист від психологічного насильства;
- право на охорону психічного здоров'я;
- право на освіту (оскільки дитина почала пропускати навчання).

2. Хто несе відповідальність за безпечне освітнє середовище?

- директор школи;
- педагогічні працівники;
- класний керівник;
- практичний психолог та соціальний педагог;
- засновник закладу освіти;
- батьки учнів;
- органи управління освітою.

3. Чи правомірна бездіяльність адміністрації?

Ні. Адміністрація школи зобов'язана реагувати на кожний випадок булінгу, забезпечувати безпечне освітнє середовище та організовувати розгляд відповідних заяв.

4. Алгоритм захисту прав дитини

1. Зафіксувати факти булінгу.
2. Подати письмову заяву директору школи.
3. Звернутися до органу управління освітою.
4. За потреби повідомити поліцію та службу у справах дітей.
5. Звернутися до освітнього омбудсмена.

5. Які докази можуть бути використані?

- скриншоти повідомлень і переписок;
- фото та відеоматеріали;
- свідчення учнів, учителів, батьків;
- висновки психолога;
- копії звернень до адміністрації школи.

